

Světlá nad Sázavou

Světlá nad Sázavou

Světlá nad Sázavou leží v půvabné kopcovité krajině na středním toku řeky Sázavy. Spolu s městy Ledec nad Sázavou a Chotěboř patří mezi důležitá střediska regionu Havlíčkův Brod. Oblast Světel-ska byla osídlena již začátkem 13. století. První písemná zmínka o Světlé pochází z pamětní knihy Vilémovského kláštera a je datována k roku 1207. Lidé tu ale žili již dříve. Osada spolu s tvrzí na le-vém břehu řeky se postupně rozrůstala, až ji v roce 1562 povýšil Burian Trčka z Lípy na městečko. Tvrz přestavěl na renesanční zámek, který se stal jedním ze sídel Trčků až do stavovského povstání, po jehož potlačení jim byl majetek zkonfiskován. Později, v 18. století, se na rozkvětu města významnou měrou podílel Leopold Kolovrat Krakovský.

Město Světlá bývá často označováno jako město skla a kamene, v 19. a v první polovině 20. století i za centrum broušení granátů. První sklárna vznikla roku 1720. Tato tradice, dlouhá téměř 250 let, vyvrcholila v 60. letech minulého století stavbou nového velkého závodu, který přivedl do Světlé spoustu sklářů a znamenal pro město nebyvalý rozvoj. Od roku 2009 se světelská sklárna – s novým majitelem i názvem Crystalite Bohemia s. r. o. – zaměřuje na plně automatizovanou produkci nápo-jového i dekoračního skla.

V 19. století zde rodina Podpěrů založila prosperující firmu na zpracování kvalitního kamene z okolních lomů. Tradice částečně zůstala zachována ve firmě Granit Lipnice. O rozvoj broušení granátů se zasloužila rodina Kratochvílů. Toto řemeslo přetrvalo přímo ve Světlé nebo v jejím okolí až do poloviny 20. století, poté však bohužel zaniklo.

Sklářskou tradici stále udržuje i zdejší střední škola, která láká do města mladé lidi. Akademie Světlá nad Sázavou nabízí různorodé studijní i učební obory z oblasti sklářství, kamenictví, keramiky, ale zahrnuje také gymnázium a sociální studia. Kromě toho je zde také odloučené pracoviště Střední zemědělské školy v Humpolci.

Velkou pozornost věnuje město i kulturnímu a sportovnímu vyžití svých občanů. Sportovní hala Pěšinky se stala rájem pro hokejisty a milovníky bruslení, ve městě je i tenisová hala, fotbalové hřiště a víceúčelový sportovní areál.

Kulturní zařízení KyTICe nabízí pestrou paletu kulturních programů od divadelních představení a hudebních koncertů přes letní kino až k nabídce širokého spektra výtvarných expozic v Galerii Na Půdě. Ve městě působí řadu let úspěšný smíšený pěvecký sbor Gaudeamus a dětský folklorní soubor Škubánek.

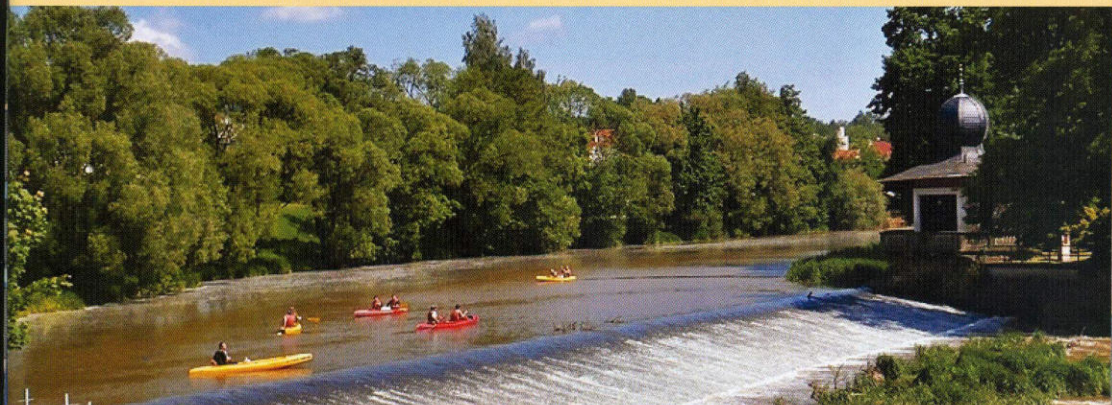

O všech společenských, kulturních a sportovních akcích poskytuje údaje Infocentrum se sídlem na náměstí Trčků z Lípy. Turisté a občané Světlé zde získají množství informací o městě a okolí a mohou si zde zakoupit upomínkové a propagační předměty.

Daří se zde nepřehlédnutelnému hudebnímu festivalu Sázavafest, který našel ideální působiště v zámeckém parku. Mnohaletou tradici má také květnový folklorní festival, na němž vystupují soubory z mnoha míst České republiky i ze zahraničí. Poslední zářijový víkend se ve městě koná tradiční svatováclavská pouť. Patří k největším v republice a každoročně ji navštíví tisíce lidí.

Dobrou zprávou pro návštěvníky města je i skutečnost, že Světlá leží na hlavní železniční trati z Prahy do Brna a je zde přípojka na legendární Posázavský pacifik vinoucí se kouzelným údolím řeky Sázavy do Čerčan a dál až do Prahy. I samotnou řeku lze brát jako dopravní cestu, své o tom vědí desítky vodáků, kteří každoročně splouvají její tok.

Město od poloviny 20. století dramaticky měnilo svou tvář, došlo k bourání a stavbě nových objektů. Světlá omládlá, ale zároveň pečuje o své historické stavby a snaží se návštěvníkům nabídnout jen to nejlepší.

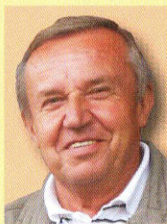
Představitelé vedení města

2010–
Jan Tourek
* 5. 5. 1976
starosta města

2006–2010
Lenka Arnotová
* 6. 10. 1949
starostka města

2003–2006
Josef Böhm
* 25. 5. 1945
starosta města

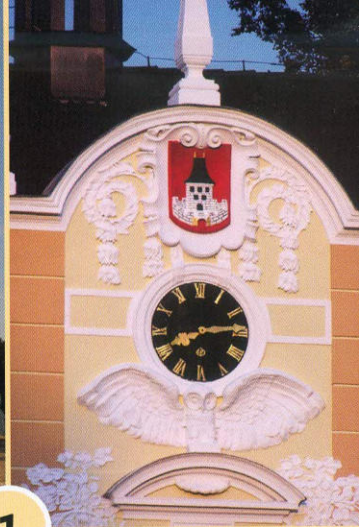

1993–2003
Jaroslav Jencík
* 27. 3. 1943
starosta města

1990–1992
Josef J. Staněk
* 5. 2. 1922 † 8. 12. 1992
starosta města

1989–1990	Bohumil Novotný	zastupující starosta města
1981–1989	Ladislav Šarovec	předseda MěNV
1960–1981	Miroslav Ptáčník	předseda MěNV
1957–1960	Jan Šabach	předseda MNV
1955–1957	Ladislav Kasal	předseda MNV
1954–1955	Karel Dřevínek	předseda MNV
1951–1953	Božena Hradecká	předseda MNV
1950–1951	František Kudrna	předseda MNV
1945–1950	Alois Tejkal	předseda MNV
1945	Pavel Šindelář	předseda MNV
1945	Josef Radil	předseda MNV
1945	Josef Kudrna	předseda Revolučního národního výboru
1939–1945	Josef Radil	starosta města
1927–1939	Alfred Weinstein	starosta města
1926–1927	Josef Podpěra	město řídila správní komise v čele s J. Podpěrou
1921–1926	Václav Stejskal	starosta města
1919–1920	Karel Šťastný	starosta města
1912–1919	Josef Podpěra	starosta města

1

Radnice

V horní části náměstí stojí jedna z nejkrásnějších staveb ve městě. Tato budova pochází z roku 1795, kdy byl majitelem panství Leopold Kolovrat Krakovský a od počátku slouží jako radnice. V roce 1926 došlo k dvoupatrové přístavbě, která porušila symetrii budovy. Tento stav se změnil až po roce 2000, kdy budova získala druhé identické křídlo.

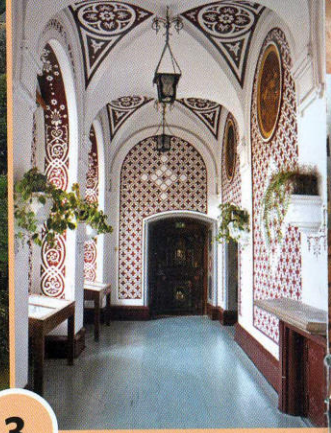

2

Kostel sv. Václava

Děkanský kostel sv. Václava je bezesporu dominantou celého města. Původně gotická trojlodní stavba byla později barokně přestavěna a skrývá ve svých zdech šest velkých obrazů významného českého malíře z období vrcholného baroka Ignáce Raaba. Interiér kostela ani věž nejsou běžně přístupné. Do kostela se lze dostat pouze před mší nebo v průběhu dne nahlédnout mřížovými dveřmi, či prohlídku předem domluvit v Infocentru.

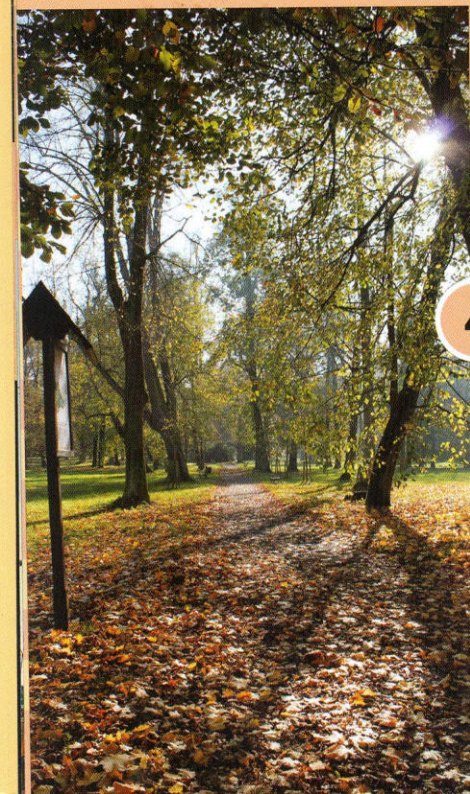

3

Zámek

Zámek se nalézá v jihovýchodní části města. Z původní renesanční tvrze Buriana Trčky z Lípě se postupem času po několika přestavbách stal čtvercový objekt, který ve svých křídlech uzavírá nádvoří s kašnou. Budova je jednopatrová, v jižní části dvoupatrová, ze stavebních slohů převažuje novorenesance. Za zmínku stojí rytířský sál s bohatou štukovou výzdobou a několikrát intarzované renesanční dveře v trčkovské části bývalé tvrze. Zámek je dnes v soukromých rukou a nabízí návštěvníkům několik prohlídkových okruhů. Umělecké exponáty jsou převážně zapůjčeny ze sbírek uměleckoprůmyslového muzea.

4

Zámecký park

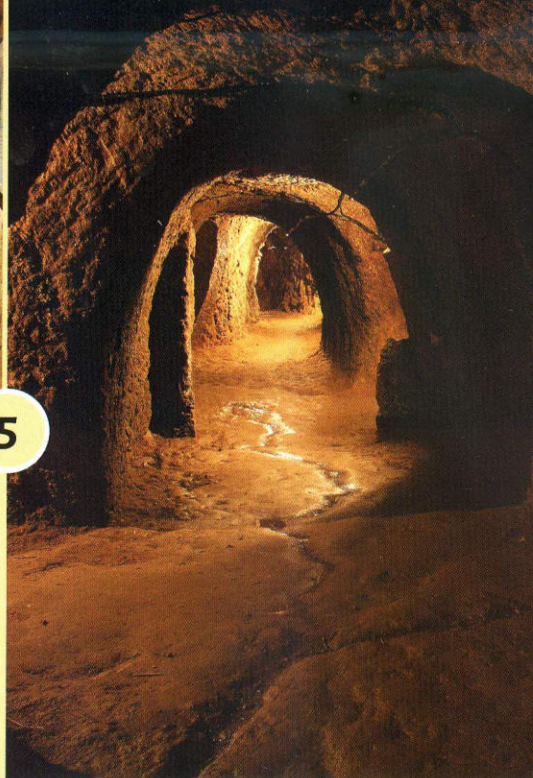
Zámecký park vybudovaný ve 2. polovině 19. století zaujme návštěvníky půvabnými zákoutími, nečekanými průhledy, množstvím laviček a můstků, obnoveným alpinem a zejména romantickým Čertovým mostem nad umělou strží. Kaskáda zámeckých rybníků nabízí v létě koupání a je rájem pro rybáře. Tuto oázu klidu využívají obyvatelé města jako místo odpočinku a relaxace. Na okraji parku je umístěn pomník zakladatele českého skautingu A. B. Svojsíka a nadšeného skauta básníka J. Wolkera.

5

Středověké podzemí

Na náměstí se v domě č. 23 vchází do nedávno objeveného systému středověkého podzemí. Jedná se o 220 metrů dlouhou soustavu propojených sklepení sloužících pravděpodobně jako skladovací prostory, v případě nebezpečí též jako úkryt. Prohlídky zajišťuje Infocentrum, které také prodává vstupenky.

Židovský hřbitov

Ve Světlé žila od 18. století poměrně silná židovská komunita. Významným dokladem, který nám dnes připomíná její existenci, je židovský hřbitov. Na původním starém hřbitově na Malé straně se pohřbívalo do roku 1886. V témže roce byl v sousedství katolického hřbitova založen nový hřbitov, který se používal až do 2. světové války. Celkem se dochovalo asi 170 náhrobků, z nichž některé pochází ze zrušeného hřbitova v Uhlířských Janovicích. Nejstarší náhrobní kámen nese letopočet 1760.

6

7

8

Nádražní budova s pamětní deskou Jaroslava Haška

Na budově světelského nádraží, které patří mezi desítku nejkrásnějších v republice, je umístěna pamětní deska připomínající počátek pobytu spisovatele Jaroslava Haška v našem regionu.

9

Fotbalový stadion

10

Sportovní centrum Pěšinky

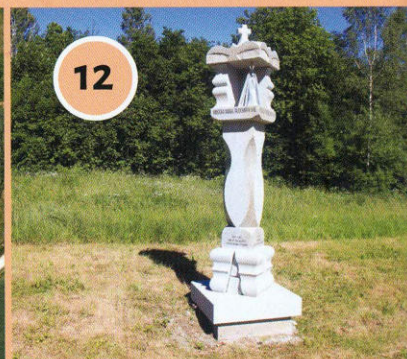
11

Věznice

V roce 2000 byla v objektu zrušené školy v přírodě otevřena ženská věznice. Zde si ve zvláštním oddělení odpykávají trest, jako jediné v republice, také matky s dětmi do tří let.

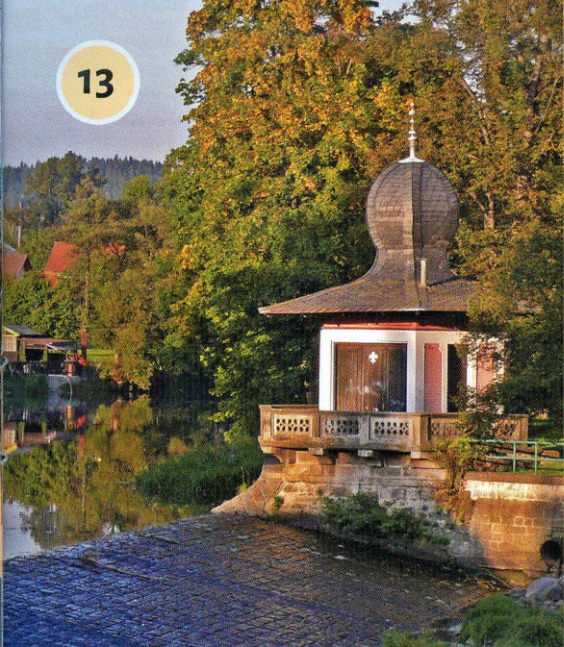
12

Boží muka

Žulový monument byl instalován a posvěcen ke stému výročí zjevení Panny Marie z Fatimy.

13

Turecký pavilon

Půvabná exotická stavba nad jezem doplňuje areál světelského zámku.

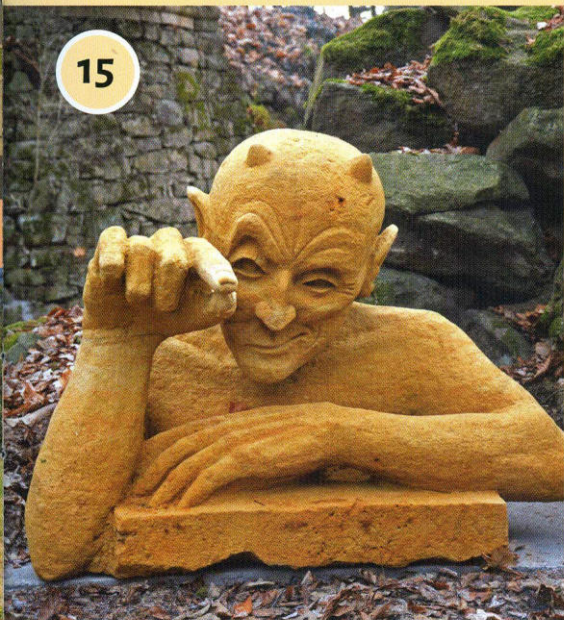
14

Památník obětem válek

V parku na levém břehu řeky je umístěn památník obětem obou světových válek.

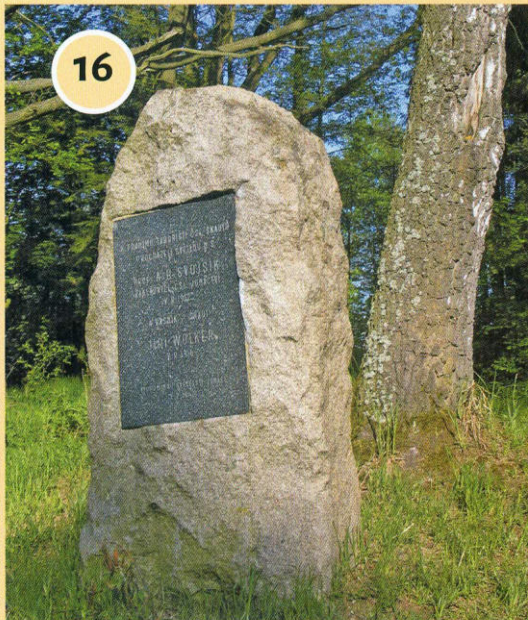
15

Čert

Pískovcovou sochu čerta navrhl a zhotovil student oboru kamenictví ze Světelské akademie. Naleznete ji v zámeckém parku pod Čertovým mostem.

16

Památník českého skautingu

Kámen připomíná návštěvu průkopníků českého skautingu profesora Svojsíka a básníka a nadšeného skauta Jiřího Wolkeru.

ZAJÍMAVOSTI V OKOLÍ

Cyklostezka

V průběhu posledních několika let byla postupně vybudována cyklostezka, která vede údolím Sázavy ze Světlé do osady Smrčná. Záměrem města je ve spolupráci s Ledčí nad Sázavou v budoucnu zpřístupnit nádherné scenerie Stvořidel pro větší množství turistů – cyklistů a protáhnout cyklostezku velmi obtížným terénem až do Ledče.

A

B

Vyhlídkka na skále

Kousek za Světlou se nad železniční tratí, silnicí, cyklostezkou a řekou vypíná skála s krásnou vyhlídkou, která je v současnosti opatřena zábradlím a lavičkou. Toto oblíbené místo leží na červené turistické trase ve směru ze Světlé na Ledče a znamená jen malou odbočku z cyklostezky.

Kadlečák

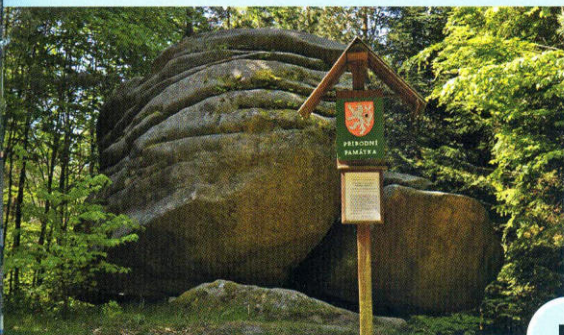
Pro milovníky zimních sportů je připraven lyžařský areál Kadlečák s kvalitní sjezdovkou, lyžařským vlekem a nabídkou občerstvení. V okolí je i množství běžeckých tras nabízejících kromě různorodého terénu i krásné a nečekané vyhlídky.

C

Stvořidla

Nejkrásnější scenerie v okolí Světlé se nachází v přírodní rezervaci Stvořidla. Řeka tam v přehýbách protéká hlubokým korytem plným balvanů, červeně značená turistická stezka se několik kilometrů vine lesem mezi řekou a vysokými skalami. Tento unikátní kout je přístupný po silnici přes Dobrovítovu Lhotu nebo, což je samo o sobě úžasným zážitkem, oblíbeným Posázavským pačíkem.

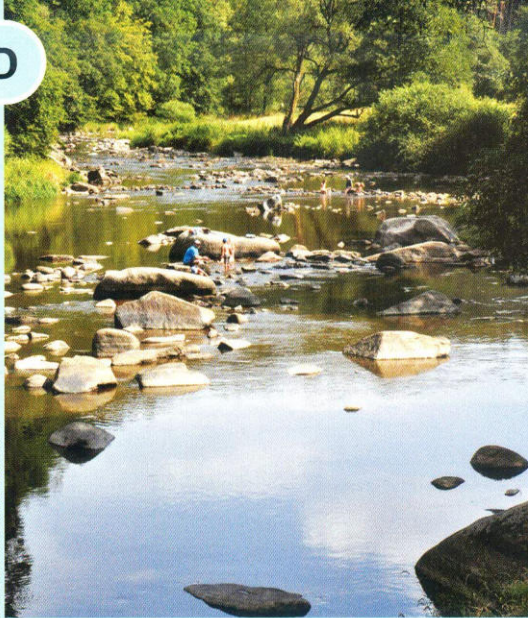

Michalův statek

Východním směrem asi 5 km od Světlé v obci Pohled se nachází další z pozoruhodných míst mapujících naši historii – Michalův statek. Velice dobře zachovalý komplex obytného stavení, chléva, špýcharu a kůlen z konce 17. století přibližuje návštěvníkům život našich předků od 17. do 19. století. K vidění je tu dobové zařízení, ukázky nářadí a předmětů denní potřeby. O Velikonocích či o Vánocích se tu předvádějí lidové zvyky.

D

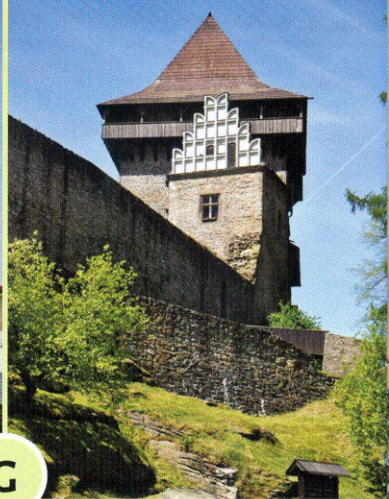

Melechov

E

Ať přijíždíte ke Světlé nad Sázavou z kterékoli strany, vždy je výraznou dominantou zdejšího kraje vrch Melechov. Se svými 715 metry nemá v širokém okolí konkurenci. Pokrývají ho hluboké, převážně jehličnaté lesy, na severozápadním úpatí stojí zbytky melechovské tvrze. Byla postavena ve 14. století, vystřídala několik majitelů, ale krátce poté, co ji ve 2. polovině 16. století zakoupili Trčkové z Lípy, zpustla.

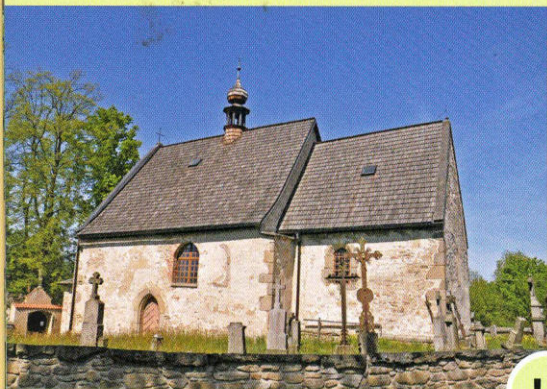
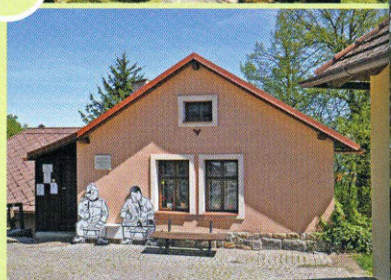
F

Lipnice nad Sázavou

G

Kromě vrchu Melechova je dalším významným bodem Světelska hrad Lipnice asi 8 km od Světlé. V roce 1869 hrad vyhořel a pak zcela zpustl. Před několika desetiletími se začalo s jeho rekonstrukcí. Z plánované kompletní obnovy byla do dnešní doby provedena jen část. V domku pod hradem prožil svá poslední léta spisovatel Jaroslav Hašek, který zde 3. ledna 1923 také zemřel a je pochován na místním hřbitově.

H

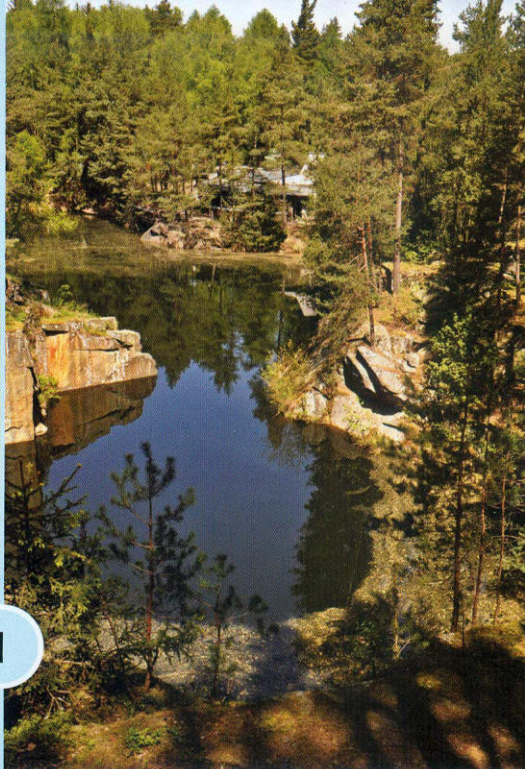
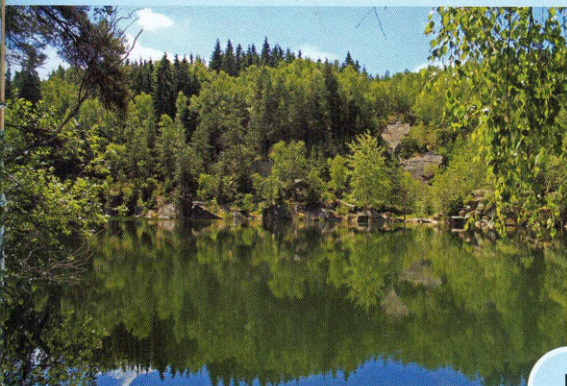
Podlipnické kostely

Milovníky historie jistě zaujme trojice gotických kostelíků známých pod souhrnným názvem podlipnické kostely. Architektonicky nejceněnější je kostel sv. Markéty v Loukově díky svým nástěnným malbám z konce 14. století. Dalšími z trojice pozoruhodných staveb jsou kostel sv. Martina v Dolním Městě a kostel sv. Jiří v Řečici.

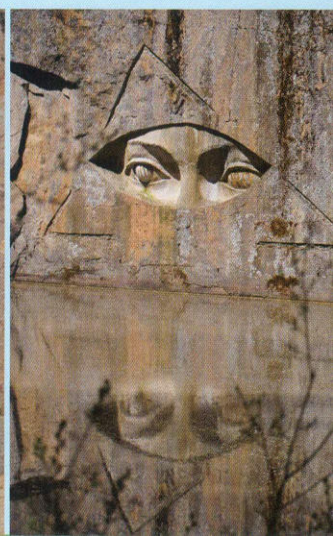
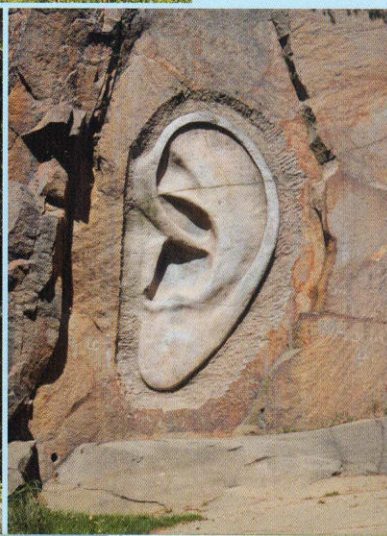
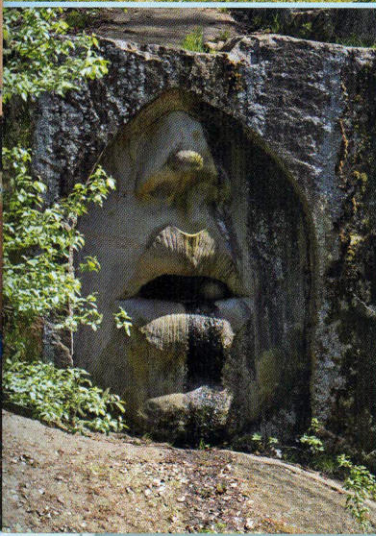

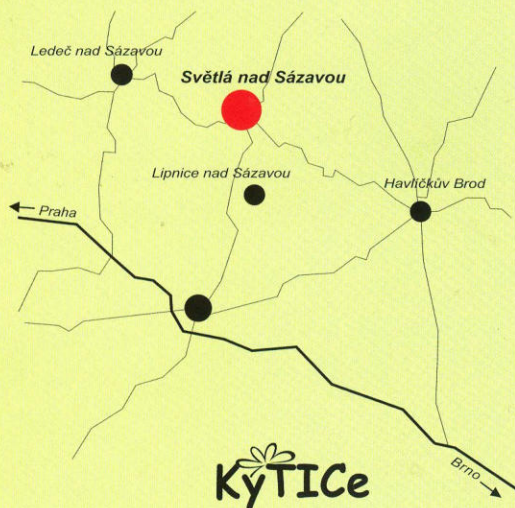
Zatopené lomy

Mezi Světlou a Lipnicí se nacházejí zatopené lomy, ve kterých se dříve těžila žula. Některé nabízejí možnost kvalitního koupání a jejich romantické okolí láká k procházkám.

V jiných návštěvníci najdou sochařská díla souhrnně nazývaná Památník odposlechu. Reliéfy Bredschneiderovo ucho, Ústa pravdy a Zlaté oči jsou inspirovány dílem Jaroslava Haška stejně jako další samostatné plastiky Hlava XXII a Nomen omen umístěné u silnice z Dolního Města na Lipnici.

KyTICe - Kulturní zařízení Světlá nad Sázavou

nám. Trčků z Lipy 16, 582 91 Světlá nad Sázavou, tel. 569 496 676 nebo 775 653 884, e-mail: info@svetlans.cz
www.kyticesvetla.cz

GPS: 49.6672006N, 15.4048547E

